

**Recenzja pracy doktorskiej mgr psychologii Alicji Raczak
pt. „Wpływ pre-discharge test na wybrane funkcje poznawcze i
poczucie bezpieczeństwa u pacjentów z implantowanym
kardiowerterem-defibrylatorem”.**

Pomimo ogromnego postępu jaki dokonał się w kardiologii w ciągu ostatnich kilkudziesięciu lat, choroby układu krążenia nadal pozostają główną przyczyną zgonów. Jednym z mechanizmów prowadzących do nagłej śmierci sercowej są złośliwe arytmie komorowe, występujące pod postacią częstoskurczy komorowych oraz migotania komór. Leki antyarytmiczne stosowane u osób, które przeżyły incydent zatrzymania krążenia w przebiegu złośliwej arytmii komorowej, okazały się mało skuteczne w zapobieganiu nawrotom zatrzymania krążenia. Prawdziwym przełomem w zapobieganiu incydentom nagłej śmierci arytmicznej, było wprowadzenie do leczenia wszczepialnych kardiowerterów-defibrylatorów (ICD). Wszczepienie kardiowertera defibrylatora jest obecnie postępowaniem z wyboru, w leczeniu złośliwych arytmii komorowych i w prewencji nagłej śmierci sercowej. Implantacja kardiowertera - defibrylatora wiąże się z konsekwencjami natury psychologicznej, takimi jak obniżenie nastroju, lęk, depresja. Rutynowym postępowaniem po wszczepieniu ICD jest test skuteczności urządzenia, wykonywany w krótkotrwałym znieczuleniu, który ma na celu wykazanie, czy wszczepiony ICD skutecznie rozpoznaje migotanie komór oraz przerywa napad arytmii. Integralną częścią testu jest indukowane zatrzymanie krążenia, co powoduje krótkotrwałe, ale ewidentne niedokrwienie mózgu mogące prowadzić do upośledzenia poszczególnych jego funkcji.

Doktorantka w swojej pracy podejmuje próbę zbadania wpływu krótkotrwałego zatrzymania krążenia, wywołanego w celu przeprowadzenia predischarge testu, na funkcje poznawcze pacjentów z implantowanym ICD.

Temat pracy jest niezwykle interesujący i aktualny.

W liczącym 18 stron wstępie swojej rozprawy doktorskiej mgr Alicja Raczak bardzo wnikliwie i szczegółowo omówiła funkcje poznawcze z uwzględnieniem czynników mogących je zaburzać oraz przedstawiła metody badania funkcji poznawczych. Przedstawiła także nowoczesne metody leczenia chorych zagrożonych nagłą śmiercią sercową oraz psychologiczne aspekty funkcjonowania chorych z ICD w tym problem poczucia bezpieczeństwa u tych pacjentów. Doktorantka omówiła również potencjalne konsekwencje przeprowadzania Predischarge testów związane z krótkotrwałą utratą przytomności dla funkcjonowania poznawczego pacjentów z ICD.

Planując badania Autorka pracy postanowiła podjąć próbę oceny potencjalnego wpływu krótkotrwałego zatrzymania krążenia na funkcje poznawcze pacjentów. Zadanie to realizowała poprzez cele szczegółowe, które obejmowały analizę poczucia bezpieczeństwa oraz ocenę związku pomiędzy nastrojem, poziomem lęku i agresywnością, a funkcjami poznawczymi. Sformułowany w ten sposób cel pracy nie powinien być umieszczony w rozdziale nr 2.pt.: „Metodologia badań własnych”. Zwyczajowo, cel pracy umieszcza się w odrębnym rozdziale o takim samym tytule. W dalszej części rozdziału nr 2. „Metodologia badań własnych” Doktorantka opisuje testy psychologiczne użyte do badań pacjentów. W rozdziale „Metodologia badań własnych”, znajduje się podrozdział nr. 2.3. pt.: „Osoby badane”, który poza liczbą badanych pacjentów nie zawiera danych takich jak wiek, płeć, dane kliniczne badanych grup. Charakterystyka demograficzna i dane kliniczne znajdują się w rozdziale „Wyniki”. Takie rozmieszczenie danych w różnych częściach pracy jest nielogiczne i utrudnia ocenę pracy.

Poza tymi uwagami, przedstawiona metodyka prowadzenia badań, oraz zastosowane narzędzia analizy statystycznej nie budzą wątpliwości.

Wyniki są opracowane w sposób czytelny. Cennym uzupełnieniem tej części pracy są bardzo starannie wykonane tabele oraz ryciny.

Dyskusja została przeprowadzona rzeczowo. Autorka wykazała istnienie istotnego negatywnego wpływu predischarge testów na funkcje poznawcze pacjentów, takie jak pamięć epizodyczna, uczenie się, objętość pamięci roboczej. Autorka konkluduje, że osoby z implantowanym ICD cechowały się relatywnie niskim poziomem ogólnego lęku oraz wysokim poziomem poczucia bezpieczeństwa.

Wnioski wyprowadzone z pracy odpowiadają uzyskanym wynikom. Wniosek nr 1 i 2 są sformułowany zbyt kategorycznie. Przeprowadzenie badania na grupie 22 osób nie upoważnia do stwierdzenia, że wykonanie predischarge test (PT) powoduje obniżenie funkcji poznawczych u chorych z wszczepionym ICD. We wniosku należy zaznaczyć, że wykonanie PT spowodowało obniżenie funkcji poznawczych w badanej grupie chorych. Ta sama uwaga dotyczy wniosku nr 2.

Praca pod względem redakcyjnym jest wykonana bardzo starannie. Układ pracy jest typowy dla prac doktorskich, chociaż Autorka dzieli pracę na 5 zamiast zwyczajowych sześciu rozdziałów zakończonych wnioskami, uzupełnionych spisem piśmiennictwa, tabel, rycin oraz streszczeniem. Piśmiennictwo w liczbie 108 pozycji zostało przez Autorkę umiejętnie dobrane i właściwie wykorzystane w pracy. Praca obejmuje 92 stron tekstu ilustrowanego dobrze wykonanymi rycinami.

Drobne niedoskonałości ocenianej przeze mnie pracy mogą być łatwo skorygowane i nie umniejszają jej wartości naukowej.

Podsumowując moją ocenę pracy stwierdzam, że temat rozprawy doktorskiej jest bardzo interesujący, a założone cele pracy zostały w pełni zrealizowane. Na podkreślenie zasługuje fakt, że praca jest samodzielnym dorobkiem naukowym Autorki i dowodzi umiejętności prowadzenia prac badawczych oraz rozwiązywania problemów naukowych. Oceniana praca spełnia kryteria pracy doktorskiej.

Wnoszę zatem do Wysokiej Rady Wydziału Nauk o Zdrowiu wniosek o dopuszczenie mgr Alicji Raczak do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

